

Bíró József

EMPIRIKUS VÁLTOZATLAN

valakik : koszlott : zsebembe : nyúlnak
 : *nemjajgatoknemjajgatoknemjajgatok* :
hosszasan : kitartóan : kitorászna
 : *sivárüresüressivársivárüres* :
 igyekezettük hi – á – ba – va – ló – sá – ga ellenére
 : *matatnakmatatnakmatatnak* :

továbbra : sem : lelnek : semmit :
inevitablesurpriseinevitablesurpriseinevitablesurprise
 : **lebeletnyi : szabadságot : sem :**
egyszómintszázegyszómintszázegyszómintszáz
 : gya – nús : va – gyok :
akárcsak : a : valamikori : féketeigazolványok

Szőrös Kő, 2013/5.

Lázáry René Sándor

VÁLTOZATOK VERESÉGRE, TÉLRE*Költőnek üdv, ha szótlanabb...*

Költőnek üdv, ha szótlanabb ma, néma,
 Ha nem fönt harsog, súlyt visz lépte lenn,
 Ha verdiktum s valótlan anatómia
 Sem bírja versre – úgyis képtelen
 Ő helyrehozni azt, mit torz hatalmak
 Eltévesztettek, melléfogtak itt –
 Az államfőknek dolga volna... Hallgat...
 Rendezzék őket! Tereljék foglyaik
 Más rendbe, elzárt rendszerekbe újra!
 Ők tudják, ők tűnődtek eleget –
 Merenghetek már rajta, szerre fújva
 Köz-szájukon hideget, meleget –
 Hogy kit mi hat meg, mért, s mit ér a mákony
 Lányult lelkeknek téli éjszakákon?

De most a költők némasága...

De most a költők némasága többet
 Nyom hősi szónál – üdvösebb talán
 Hallgatni, míg bösz küldetésbe göbbedt
 Száj harsog, ám a győzők asztalán
 Úgyis halomban áll terv, téma, térkép,
 Áthúzható jog, átrajzolható
 Jövő, határ, jelentés, séma, mérték,
 Törlendő számsor, vágó, rabolt adó,
 Népeknek sarca, sorsa, melyre bölcs fők
 Bólintgatnak már báli székeken –
 Hatalmak tévedését helyre költők
 Úgysem hozhatnák, bármily képtelen
 Verdiktjük, hisz nagy államférfiak vak
 Szolgái csak hazátlan, téli fagynak.

(Marosvásárhely, 1919. november 5-én. Bizonytalan dolog. Aztán mégis, sokszor lemásoltam, helyben, közeli barátaimnak, de eljuttattam Tordára, Kolozsvárra, Zilahra, Aradra, Váradra, Szatmárra, és még Nagybánya is, de nagy titokban, roppant titkosan, némelykor csak az „Alexandros”, ám esetenként az eléggé rejtélyesnek tűnő „Lazarus Rénatus” szignóval is körültekintően ellátván...)

Lábjegyzet Lázary René Sándor verseihez

Lázary René Sándor 1859. szeptember 17-én született Kolozsvárott. 1890-től már főleg Marosvásárhelyen élt – Marossárpatakon hunyt el 1929 októberében. Költői műveinek és írott hagyatékának méltó felfedezése még hosszú ideig váratott magára. Verseinek legelső (bár elenyésző) része csak 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékából, aztán később kisebb és nagyobb adagokban, de szinte véletlenszerűen, hosszan lappangó, korabeli (részben családi, részben baráti) hagyatékokból is. Igen terjedelmes, bár eléggé szétszórt lírai életműről lévén szó, még a Lázary-versek és verstöredékek, változatok meg másolatok, átírások és fordítások, vagy a prózai fragmentumok számát tekintve sem bocsátkozhatunk elhamarkodott számításokba, sem előzetes mérlegelésekbe, mert a már-már egészen mutatkozó szövegekpusz még újabb meglepetéseket is tartogathat – földolgozása roppant időigényes, hosszú évekre rúghat, ám kétségtelenül folyamatban van. *(Közzéteszi: Kovács András Ferenc.)*

Alföld, 2013/9.

Lázary René Sándor (1859, Kolozsvár – 1929, Marossárpatak) életművének feldolgozása jelenleg folyamatban van.

Péntek Imre

A VIDÉKI KÖLTŐK

„A helyi költő titokban olvassa korai verseit és ifjúkori regényét... lemondóan és tagadva, telenovellákat néz, aggódo kapcsolata van a saját profiljával a Facebookon, és fél gondolatolvasó laptopjától...”

Tatjana Bijelić: *Helyi költő*

A vidéki költő jó messze lakik a fővárostól, ahova mindig is vágott.

Próbált odaköltözni, oda nőszülni, állást találni – sikertelenül.

Aztán – maradt – vidéki költő.

Foglalkozása: tanár, újságíró, esetleg biológus.

Utóbbi esetben a rózsák fajtáit, nemesítésük kultúrtörténetét, szimbolikájukat dolgozza fel

versben és prózában.

E különleges virág színét, árnyalatait, illatát katalogizálja.

Beszerzi a legfinomabb balkáni rózsaoajat,

és azt szorgolgtatja, hogy ihletet kapjon.

S tearózsaszirmokat szór kedvese ágyába, hogy így tegye teljesebbé az orgazmust.

Délután beül a könyvtárba,

végiglapozza az összes irodalmi lapot,

míg végre megtalálja rég elküldött versét

az ódivatú kiadvány szépirodalmi rovatának

eldugott helyén, két illusztráció közé nyomorítva.

Ilyenkor elégedetten tekint körül az olvasóteremben,

ám pillantását senki sem viszonozza.

A vidéki költő akkor is vidéki költő,

ha történetesen – átmenetileg – Budapesten él.

Bensőjét gyermekkori látomások gyötrik.

Néha titokban elutazik a határszélre,

nagyszülei birtokára, ahol még érintetlen

a tágas udvar, a megöregedett gyümölcsös,